

Pirkanmaan tupakasta ja nikotiinista vieroituksen toimintamalli

Sini Laukkanen

terveyden edistämisen koordinaattori

potilasturvallisuuskoordinaattori

Sairaalapalvelut

26.5.2023

PIRKANMAAN TUPAKASTA JA NIKOTIINISTA VIEROITUKSEN TOIMINTAMALLI

Kysy **jokaiselta** potilaalta/asiakkaalta käyttäkö tupakkatuotteita* nyt tai onko käyttänyt aiemmin. Arvioi askivuodet = tupakointivuodet kertaa poltetut savukkeet päivässä jaettuna 20:lla. **Kirjaa tupakointihistoria, tupakointimäärä tai tupakoimattomuus** potilastietojärjestelmään otsikolla Terveyskäyttäytyminen

Ei tupakoi

Anna positiivista palautetta ja kannusta jatkamaan savutonta elämää

Tupakoi

*savuke, sähkösavuke, nuuska

Tee Fagerströmin lyhyt nikotiiniriippuvuustesti ja kirjaa tulos potilastietojärjestelmään.

Nikotiiniriippuvuuden kartoitus	Määrä	Pisteet
Kuinka pian (minuuteissa) herättyään polttaa ensimmäisen savukkeen?	Alle 6	3
	6-30	2
	31-60	1
	Yli 60	0
Kuinka monta savuketta polttaa päivittäin?	Alle 10	0
	11-20	1
	21-30	2
	Yli 30	3

Vieroitus

Tulkinta: yhteispisteet 0–1 = vähäinen, 2 = kohtalainen, 3 = vahva ja 4–6 = erittäin vahva nikotiiniriippuvuus

Lääkäri: tee nikotiiniriippuvuus-diagnoosi F17.29 ja motivoi vieroitushoitoon ja kerro tupakoinnin lopettamisen [edut](#) yksilöllisesti. Sovi vieroitushoidosta: [nikotiinikorvaushoito](#), nikotiinikorvaustuotteiden [annostelu](#) tai kirjoita tarvittaessa [vieroituslääkeresepti](#). Kirjaa tiedot hoitosuunnitelmaan.

Hoitaja: käytä tupakasta vieroituksen [neuvontakorttia](#), ohjaa [nikotiinikorvaushoito](#) ja [annostelu](#) tai [lääkehoito](#) ja anna kirjallista [materiaalia](#). Kirjaa tiedot hoitosuunnitelmaan. Ohjaa yksilö-, ryhmä- tai vertaistuen piiriin.

Vieroituksen toteutumista tulee seurata: 1-2 viikkoa, 1 kuukausi ja 3 kuukautta

Läheteeseen tulee aina kirjata tupakointitiedot ja vieroitushoidot

Erikoissairaanhoidosta tulee aina lähettää jatkohoidosta vastaavalle taholle hoitotyön yhteenveto suunnitellusta tai toteutuneesta vieroitushoidosta ja jatkohoidon tarpeesta.

Vieroitushoidon aloittaminen tai jatkaminen

Yksilöohjaus voi toteutua vastaanottokäynneillä, puhelimessa tai chat-palveluna. Hyödynnetään internetissä olevaa tukimateriaalia ([Tupakka-info](#), [Stumppi.fi](#), [Fressis.fi](#), [28pvää ilman](#)).

Savuttomuuden ylläpito: sovitut seurantakäynnit, tupakointia korvaava toiminta, uudet elämäntavat, tukiryhmät, nettipalvelut, kokemusasiantuntijat ja [omahoitomateriaali](#)

Huom!

Malli päivityksessä, mm. diagnoosikoodit, IHA-koodi (mini-interventio), Käypä hoito – suositus myös päivityksen alla, Muoto saavutettavuus direktiivin mukaiseksi jne.

Päivitykseen mm.

Lääkäri: **Kirjaa nikotiiniriippuvuus-diagnoosi** F17.29 (tupakan käytön aiheuttama tarkemmin määrittämätön riippuvuusoireyhtymä), F17.20 (tupakan käytön aiheuttama riippuvuusoireyhtymä; tällä hetkellä vieroittautunut) ja F17.3 (tupakan aiheuttamat vieroitusoireet). Ellei riippuvuutta ole todettu, voidaan käyttää koodia Z72.0 (tupakan käyttö). **Motivoi** vieroitushoitoon ja kerro *tupakoinnin lopettamisen edut* yksilöllisesti. **Sovi vieroitushoidosta:** *nikotiinikorvaushoito, nikotiinikorvaustuotteiden annostelu* tai kirjoita tarvittaessa *vieroituslääkeresepti*. Kirjaa tiedot hoitosuunnitelmaan.

Hoitaja: Käytä **tupakasta vieroituksen neuvontakorttia, ohjaa nikotiinikorvaushoito** ja annostelu tai **lääkehoito** ja anna *kirjallista materiaalia* tai ohjaa mistä löytyy sähköistä luotettavaa materiaalia. **Kirjaa tiedot hoitosuunnitelmaan.** Ohjaa yksilö-, ryhmä- tai vertaistuen piiriin. Kirjaa mahdollisuuksien mukaan toteutuneen Tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön mini-interventio toimenpidekoodilla IHA22

Nuuskariippuvuustesti? Muut tuotteet?

Ulkoasu muuttuu → suunnitelmana tehdä polkurakenne